

QORTI TAL-APPELL

IMHALLFIN

**S.T.O. PRIM IMHALLEF JOSEPH AZZOPARDI
ONOR. IMHALLEF GANNINO CARUANA DEMAJO
ONOR. IMHALLEF NOEL CUSCHIERI**

Seduta ta' nhar il-Gimgha 31 ta' Mejju 2019

Numru 23

Rikors numru 15/13 RGM

Antoine Portelli

v.

Marthese sive Merthis Portelli

Il-Qorti:

Rat is-sentenza tal-Qorti Civili (Sezzjoni Familja) moghtija fis-27 ta' April 2017 li l-partijiet l-aktar importanti taghha qed jigu riprodotti ghall-ahjar intendiment:

“Rat in-nota tal-attur tat-28 ta' Ottubru 2013 li maghha annetta l-affidavit ta' Joanna Galea, ta' Ramona Mifsud u ta' Anna Speranza;

“Rat is-sentenza tal-Qorti ta' l-Appell Kriminali fl-ismijiet “Il-Pulizija vs Marthese Portelli” tat-28 ta' Frar 2014;

“Rat in-nota tal-konvenuta tas-16 ta’ April 2015 fejn talbet li tirreverti ghal kunjom xubitha cioe’ ‘Roper’;

“Rat l-affidavit ta’ Claudio Martinelli mahluf fil-15 ta’ Mejju 2014;

“Rat l-affidavit tal-konvenuta mahluf ukoll fil-15 ta’ Mejju 2014, u ta’ ommha, Mary Iris Micallef mahluf fis-27 ta’ Mejju 2014;

“Rat ix-xhieda ta’ Amy Mifsud u ta’ Judith Galea li xehdu fis-seduta tas-26 ta’ Gunju 2014 mizmuma mill-Perit Legli;

“Rat in-nota tal-konvenuta tal-31 ta’ Lulju 2015 li maghha annettiet prospett tal-ispejjez taghha, u dik tal-10 ta’ Settembru 2015 fejn aggornat r-rendikont tal-kontijiet bankarji;

“Rat in-nota ta’ sottomissjonijiet tal-attur ipprezentaiprezentata fil-31 ta’ Awwissu 2015 u dik tal-konvenuta ppresentata fid-19 ta’ Ottubru 2015;

“Rat in-nota ta’ sottomissjonijiet ulterjuri tal-attur ipprezentaiprezentata fl-4 ta’ Novembru 2015 u dik tal-konvenuta ppresentata fit-13 ta’ Novembru 2015;

“Rat ir-relazzjoni tal-Perit Legali Dottor Mark Simiana mahlufa fis-27 ta’ Jannar 2016;

“Rat il-provvediment moghti min din il-Qorti fl-1 ta’ Dicembru 2015 fejn giet milqugha t-talba tal-attur biex it-talba tieghu ghal separazzjoni personali titqies minflok bhala talba ghall-pronunzjament ta’divorzju fit-termini tal-Artikolu 66F tal-Kodici Civili;

“Rat ix-xhieda in eskussjoni tal-Perit Legali Dottor Mark Simiana li xehed in eskussjoni fis-seduta tal-15 ta’ Marzu 2016;

“Rat in-nota ta’ sottomissjonijiet finali tal-attur ipprezentaiprezentata fil-15 ta’ April 2016;

“Rat in-nota ta’ sottomissjonijiet tal-konvenuta b’risposta ghal dik tal-attur ipprezentaiprezentata fit-13 ta’ Mejju 2016;

“Rat ix-xhieda tal-partijiet li xehdu fis-seduta tas-27 ta’ Settembru 2016 u fis-seduta tas-27 ta’ Jannar 2017;

“Rat il-verbal registrat fl-ahhar seduta fuq imsemmija meta l-kawza giet differita ghallum ghas-sentenza.

“Rat l-atti kollha;

“Ikkonsidrat

“IL-PROVI DWAR IL-HTIJA GHAT-TKISSIR TAZ-ZWIEG.

“L-abbli Perit Legali ghamel rassenja dettaljata tal-provi impressqa mill-partijiet dwar x’wassal ghat-tkissir taz-zwieg taghhom:-

“Illi l-attur jagħti l-verżjoni tiegħu dwar il-ħajja matrimonjali tiegħu u tal-konvenuta, u dwar it-tkissir eventwali tagħha, b’xiehda mogħtija bil-mezz ta’ l-affidavit¹. Hu jgħid li ltaqa’ mal-konvenuta meta kellu sbatax-il sena, u hi ħmistax, ġewwa diskoteka fi Sliema, f’Ottubru 1983. Bdew joħorġu flimkien u wara erba’ snin, iżżewġu. L-attur jgħid li matul l-għerusija, hu u l-konvenuta kienu jargumentaw “like most couples”, iżda qatt ma ħassru ħlief f’okkażjoni waħda, fuq istanza tal-konvenuta, u dan seħħ minħabba l-argumenti frekwenti li kien qed ikollhom. L-attur jispjega illi dawn l-argumenti frekwenti kienu jseħħu minħabba differenza fit-trobbija tiegħu u tal-konvenuta, u jgħid li f’dik l-epoka, kien iħoss li malli jiżżewġu, din id-differenza kienet tissolva ruħha weħidha. L-attur isostni li “t-trobbija tiegħi kienet aħjar fis-sens ta’ edukazzjoni, valuri u l-mod kif tgħix id-dar”².

“Illi l-attur jilmenta li sa mill-bidu nett ta’ l-għerusija tiegħu mal-konvenuta, hu qatt ma ħassu rispettatt minn ommha, u li din qatt ma kienet tfaħħru u tikkumplimentah. Jgħid li dan il-fattur kien fonti ta’ litigji bejnu u bejn il-konvenuta, għaliex hu kien jeħodha kontra tagħha illi ma kinitx iżżomm miegħu jew taqbeż għalih meta ommha “went out of line”. Minħabba dan l-inkwiet, l-attur jgħid li matul l-aħħar tlett snin ta’ l-għerusija, hu ma baqax imur lejn id-dar tal-ġenituri tal-konvenuta ħlief f’okkażjonijiet rari biex jikkonsenja xi oġġett, liema okkażjonijiet ma kienux idumu aktar minn ftit minuti.

“Illi l-kontendenti żżewġu fl-24 ta’ Frar 1990.

“Illi matul l-ewwel snin taz-żwieġ, jgħid l-attur, ma kienx hemm kwistjonijiet serji bejnu u bejn il-konvenuta. Entrambi kienu jaħdmu. Wara madwar tlett snin ta’ żwieġ, l-attur iddeċieda li jibda jistudja sabiex jieħu lawreja fil-kontabilita’. Fl-istess żmien, il-kontendenti ddeċidew li jibdeu jippruvaw għat-tfal. Il-konvenuta ddeċidiet li tieqaf mix-xogħol qabel inqabdet tqila. L-attur komplja jistudja u jaħdem fl-istess ħin. Jgħid li l-konvenuta la kienet ittelfu u lanqas kienet tinkoraġġih³. Ukoll fl-istess perjodu, il-kontendenti ddeċidew li jbiegħu l-appartament li kienu joqgħodu fih, fl-lmsida. Fil-fatt bieġu dan l-appartament fi Frar 1994 meta l-konvenuta kellha seba’ xhur tqala. Minħabba l-fatt li l-maisonette li xtraw il-kontendenti kien fi stat ta’ ġebel u saqaf, huma marru jgħixu għal xi żmien għand il-ġenituri ta’ l-attur.

¹ A folio 145 *et sequens* (Vol.I).

² A folio 894 (Vol.IV).

³ A folio 894 (Vol.IV).

⁴ Għalkemm fl-affidavit tiegħu, l-attur jirreferi għas-sena “2004”, hu evidenti mill-bqija tad-dikjarazzjoni tiegħu, kif ukoll mid-dokument a folio 7, li dan huwa *lapsus* u li r-referenza kellha tkun għas-sena 1994.

“Illi l-ewwel bint tal-kontendenti, Kayleigh, twieldet fl-10 t'April 1995. Minhabba l-impenji neccessarji sabiex titlesta d-dar konjugali l-gdida, l-attur issospenda l-istudji tiegħu. Fil-frattemp, jgħid l-attur, il-konvenuta beda jkollha sensiela ta' argumenti serji mal-ġenituri tiegħu. L-attur jgħid li huwa dejjem ħa d-difiża ta' martu għalkemm mhux dejjem kien ikollha raġun. Madanakollu, jkompli l-attur, illum biddel fehmtu u jinsab ċert illi t-tort għal dak li kien qed jiġri ma kienx imputabbli lill-ġenituri tiegħu. Wieħed minn dawn l-argumenti tant kien serju, li missier l-attur saħansitra keċċa lill-konvenuta 'l barra u rrifjuta li jħalliha tiġi lura. In kontro-eżami, l-attur jelabora li l-konvenuta qalet il-kelma “pufta” lil missieru⁶. Il-konvenuta tgħid li l-argument li wassal biex hi tkellem hekk lil missier l-attur seħħ b'konsegwenza tad-diżgwid li kien jinqala' minhabba l-mod ta' kif omm l-attur kienet titratta lill-attur⁷. Minhabba f'hekk il-konvenuta marret tgħix, flimkien ma' bint il-partijiet, għand ommha, u għall-perjodu ta' madwar xahrejn, il-partijiet raqdu taħt soqfa differenti billi ma kienx hemm post għall-attur għand omm il-konvenuta⁸.

“Jidher li minhabba dan l-argument, il-ġenituri ta' l-attur u l-konvenuta ma tkellmex għall-perjodu ta' seba' xhur. Il-konvenuta, jgħid l-attur, lanqas ma riedet lill-ġenituri tiegħu jaraw lil binthom matul dak il-perjodu, u l-attur jgħid li huwa qabel ma' din ix-xewqa, liema qbil għadu sallum jisgħobbih dwaru. L-attur jgħid illi bl-intervent ta' oħtu u tiegħu, seħħet rikonċiljazzjoni bejn il-konvenuta u l-ġenituri tiegħu, għalkemm ir-relazzjoni ta' bejniethom qatt ma giet lura għal dik li kienet. Fil-fatt, jgħid l-attur, il-konvenuta qatt ma kienet tistieden lill-ġenituri tiegħu għall-ikel, għalkemm kien hemm okkażjonijiet rari fejn missieru kien jiġi jiekol għandhom meta ommu kienet tkun imsiefra.

“Illi l-attur jgħid li l-mod kif huwa kien jieħu r-raġunijiet tal-konvenuta f'kull sitwazzjoni li kellha mal-ġenituri tiegħu kien sintomatiku tar-rwol passiv li hu kellu jaddotta għall-kumpliment tal-ħajja konjugali, bil-għan li jevita l-kunflitt ma' martu⁹.

“Iż-żmien kompli jgħaddi, u fl-1 ta' Novembru 1996 twieldet it-tieni bint, Nicole¹⁰. F'dak iż-żmien, l-attur kien reġgħa ssokta fl-istudji tiegħu, u kien impjegat mal-Corinthia. Hu kien ukoll jinkrementa d-dħul tiegħu billi jipprovdi servizzi ta' kontabilita' lill-klijenti privatament, u dan sabiex jgħajjex lill-familja fil-kumdità'. Il-konvenuta min-naħa l-oħra kienet tieħu ħsieb l-ulied u d-dar, u rrifjutat li tmur lura għax-xogħol. Skont l-attur, f'dan iż-żmien “Our marriage was fine...”. Fis-sena 1999, l-attur lesta l-istudji tiegħu, u sab impjieg aħjar milli kellu. Kien f'dan iż-żmien li hu

---

⁵ Ara folio 7.

⁶ A folio 894 (Vol.IV).

⁷ A folio 896 (Vol.IV).

⁸ L-attur, f'din il-parti tad-dikjarazzjoni tiegħu, jittgħa dubju dwar il-ġenwinita' ta' din ir-raġuni għaliex hu ma setax jingħaqad ma' martu u bintu fid-dar t'omm il-konvenuta.

⁹ A folio 146 (Vol.I).

¹⁰ A folio 8 (Vol.I).

beda jistinka biex, fi kliem l-attur stess: “to fulfill her dream to buy a house of our own in the Ibragg/Swieqi area”. Sabu dar fl-Ibragg fl-2001 u xtrawha, u kien proprju hawn, jgħid l-attur, li beda jara xquq serju fiż-żwieġ tiegħu. Jgħid li huma għażlu d-dar flimkien, u li qatt ma qaltlu li m’għoġbithiex qabel ma xtrawha u marru jgħixu fiha. Jgħid li ma’ l-ewwel jum li marru jgħixu hemm, semgħu xi ħadd fil-viċin idoqq mużika storbuża, u l-konvenuta bdiet tgħid li dan kien wieħed mill-ġirien li ried jurihom li ma kienux benvenuti. L-attur jilmenta li dan kien ġenn da parti tal-konvenuta, u li anke fiż-żewġ residenzi preċedenti tagħhom, il-konvenuta kienet tiffissa li l-ġirien kollha moħħhom fiha. Minn dakinhar, jilmenta l-attur, il-konvenuta bdiet sensiela ta’ lmenti dwar id-dar (li kienet kerha), dwar l-inħawi (ma kienux prattiċi), u lmenti oħrajn li skont l-attur ma kienux raġjonevoli, iżda li hu kien jagħmel l-almu tiegħu biex jindirizza sabiex jipprova jzomm lill-martu kuntenta. L-attur jgħid li f’dik l-epoka l-konvenuta bdiet anke turi burdati dipressivi, u saħansitra ħadha għand psikjatra li ppreskriva mediċini. Il-konvenuta, għalkemm bdiet tiegħu l-mediċini preskritti, waqfet wara ffit għaliex ħasset li dawn il-mediċini kienu qed iħalluha dgħajfa. In kontro-eżami, l-attur jgħid li din ir-referenza kien qed jagħmilha biex jiddeskrivi l-attitudni u l-imġieba negattiva ta’ martu, li qatt ma kienet kuntenta b’xejn, u m’hijjex referenza għall-kondizzjoni medika¹¹.

“L-attur jgħid li s-sitt xhur bejn it-tielet kwart tas-sena 2001 u s-sena 2002 kienu terribbli għalih. Pero’ fis-sena 2002, irċieva offerta li biddlitlu l-ħajja lavorattiva tiegħu. L-attur jiddikjara, “As I progressed in my career I started noticing that the difference between us was becoming bigger and more visible. Whereas I was a CFO of a large consortium she became more closed up to her life which was mainly the children and home, and her obsession that we made a big mistake in buying our house in Swieqi...”. L-attur jgħid li l-akbar ilmenti tal-konvenuta dwar id-dar konjugali l-ġdida kienu dwar l-ineffiċjenza tat-trasport pubbliku u li l-post tal-ġbir tal-passiġġieri (bus stop) kienet ‘l bogħod. Jgħid li għamel l-almu tiegħu biex jgħin lill-martu, billi xtralha karozza użata u taha xi lezzjoni ta’ sewqan billi, għalkemm kellha liċenza, ma kinitx issuq. Hi kienet tilmenta fuq il-karozza, u għalhekk l-attur xtralha karozza ġdida.

“L-attur jgħid illi l-ilmenti tal-konvenuta dwar id-dar kien iħosshom wisq, u li l-konvenuta ma kinitx tapprezza ix-xogħol u l-isforzi kollha ta’ l-attur għall-ġid tal-familja. Jgħid li anke l-familja ta’ martu ma kienux jifhmu xi problema kellha martu bid-dar, u kienu jitolbuh ikollu paċenzja magħha. L-attur kien jilmenta ma’ oħt martu dwar l-attitudni tal-konvenuta.

“L-attur beda jissuġġerixxi lill-konvenuta biex issib impjieg, mqar part-time. Dan sabiex toħroġ mid-dar u taljena rasha. F’dan iż-żmien, ulied il-kontendenti kellhom tlettax u ħdax-il sena. Il-konvenuta pero’ ma riditx, għaliex kienet se ssibha diffiċli tlaħħaq bix-xogħol tad-dar u bl-eżiġenzi tat-tfal. Hu jispijega li x-xewqa tiegħu biex il-konvenuta tmur

---

¹¹ A folio 912 (Vol.IV).

taħdem kienet kemm li xtaq li hi ma toqgħodx id-dar u jkollha karriera “bħal nisa oħrajn fl-istess pożizzjoni tagħha”, u kif ukoll għaliex ried il-kontribut finanzjarju ta’ martu wara li kienu nkorrew spejjeż fis-sena 2006 u 2007¹².

“L-attur jilmenta li minkejja li l-konvenuta ma kinitx taħdem, xorta waħda kienet tqabdbu jagħmel qadi li hu diffiċilment kien ilaħħaq minħabba l-impenji professjonali tiegħu. Hu kien jagħmel dan il-qadi, billi kien jippreferi jara x’jagħmel biex ilaħħqu milli joqgħod jisma’ lill-konvenuta tgerger. Jilmenta illi l-konvenuta ma kinitx turi affett lejha. Maż-żmien, l-attur kien jiġi mistieden diversi festini u riċevimenti, u l-konvenuta ma kinitx tattendi jekk ma tkunx infurmata ġimgħat minn qabel. Jgħid l-attur li bosta drabi il-konvenuta kienet tgħidlu biex jattendi dawn l-avvenimenti waħdu¹³. Din is-sitwazzjoni ma kinitx għall-qalb l-attur, pero’ meta l-mentha mal-konvenuta li kien jiddejjaq joqgħod jidher waħdu meta kien miżżewweġ, hi kienet twiegħbu “you should have married a career woman and not me, you should have married someone who loves to go to these parties”. Problema oħra, jgħid l-attur, kienet dik li l-konvenuta ma kinitx tissaporti ħsejjes kbar. Jistqarr illi żmien qabel il-konvenuta kienet ġarrbet ħsara fit-tnabar ta’ widnejha waqt li kienu preżenti f’attivitajiet politika, tant illi għamlet xhur ma setgħetx torqod minħabba t-tisfir li kienet tisma’ f’widnejha. Pero’ jgħid illi wara li nfirdu, ra lill-konvenuta f’żewġ okkażjonijiet f’lokali ta’ divertiment f’Paceville fejn il-volum tal-mużika tant kien għoli illi saħansitra dejjaq lilu, u għalhekk illum jiddubita jekk qatt kienx minnu li l-konvenuta soffriet tali ħsara f’widnejha¹⁴. L-attur isemmi wkoll, bħala ċirkostanzi ta’ kunflitt bejnu u bejn martu, il-fatt li hi kienet tibza’ titla’ fuq ajruplan (bil-konsegwenza li l-kontendenti u t-tfal kienu jkunu limitati għal cruises dwar btala), u l-fatt li l-konvenuta kienet tiddejjaq tistieden in-nies f’darhom, f’liema każijiet kienet iġġib skużi li ma kinitx tinqala’ biex issajjar, jew li kien se jkollha tnaddaf id-dar.

“L-attur jgħid li dawn iċ-ċirkostanzi kollha servew biex ħolqu distanza bejnu u bejn martu. Hu ma kienx iħoss li kellu sieħba fil-konvenuta. L-imġieba tal-konvenuta kellha l-konsegwenza illi tallontana persuni oħra milli jkunu ħbieb tagħhom, bil-konsegwenza illi kienu spiċċaw mingħajr ħbieb ma’ min joħorġu. Għalhekk il-kontendenti kienu jispiċċaw joħorġu weħidhom, u jiddejjqu, għaliex l-attur kien isibha diffiċli jikkomunika mal-konvenuta¹⁵.

“Kien f’dawn iċ-ċirkostanzi li l-attur iddeċieda, biex isalva ż-żwieġ tiegħu, illi jixtri villa bil-pixxina, wara li minflok id-dar konjugali attwali, jibni blokk bini konsistenti f’żewġ appartamenti u duplex penthouse. Huwa jgħid illi jiftakar kjarament jiftiehem mal-konvenuta illi din id-darba, hi kellha tassistih fix-xogħol involut, u li l-konvenuta dan aċċettatu. L-attur jgħid li din id-deċiżjoni, b’xorti ħażina, ttieħdet fis-sena

---

¹² A folio 912 (Vol.IV).

¹³ A folio 147 (Vol.I).

¹⁴ A folio 148 (Vol.I).

¹⁵ A folio 148 (Vol.I).

2008, meta s-suq tal-bini beda jmur lura, u dan il-fattur zied it-tensjoni bejnu u bejn il-konvenuta. Madanakollu, il-penthouse kienet giet imlestija b'materjal ta' kwalita' superjuri mill-appartamenti, u dan proprju f'kaz illi, jekk finanzjarjament l-attur ma jasalx biex jixtri villa bil-pixxina, hu u l-familja tiegħu ikunu jistgħu imorru joqgħodu fl-istess penthouse.

“Illi l-attur jgħid li l-konvenuta bdiet tagħmel id-dwejjaq minħabba s-self bankarji li kellhom jieħdu biex jagħmlu dan l-iżvilupp, u bdiet iġġib l-iskużi biex ma tassistihx fl-iżvilupp kif kienu ftiehem. Jgħid li kull ma kienet tagħmel il-konvenuta kien li tistaqsi u tkun negattiva. F'dak il-perjodu, jgħid l-attur, kien telaq mill-impjieg tiegħu ma' MIDI plc, u beda impjieg ġdid ma' Smart City Malta Ltd, fejn l-affarijiet ma kienux mexjin sew. Jilmenta illi ma sab ebda sostenn minn martu.

“L-attur ikompli jgħid illi matul l-aħħar sentejn taż-żwieġ, u ċioe' mis-sena 2009 sas-sena 2011, hu kompla fl-isforzi tiegħu biex jevita l-kroll. Pero' l-konvenuta baqgħet tippersisti fl-imġieba tagħha li ma turihx affett¹⁶. Għalkemm kienet taċċetta li joħorġu flimkien fis-sajf, ħalli jqattgħu l-ħin flimkien, fix-xitwa l-konvenuta ma kinitx tkun trid li joħorġu, għaliex tkun għajjiena u riedet tqum kmieni biex tipprepara l-affarijiet għat-tfal. Dan hu sa ċertu punt korraborat mill-konvenuta, li pero' tgħid li xorta kien hemm okkażjonijiet fejn kienu joħorġu¹⁷. L-attur jgħid li ma setax jifhem kif il-konvenuta kienet tkun għajjiena, la hi ma kinitx taħdem, u kif kellha bżonn tqum daqshekk kmieni biex hi tlesti l-affarijiet għat-tfal, meta dawn kienu adoloxxenti f'dik l-epoka¹⁸.

1.1. “L-attur jgħid li minħabba f'dan kollu, beda jippreferi jmur lura d-dar, wara x-xogħol, tard kemm jista' jkun, u li jiekol barra, ħalli jevita argumenti mal-konvenuta. Jgħid li lill-konvenuta kien jagħtiha sinjali ċarissimi li kien beħsiebu jitlaq jekk ma kinitx se tinbidel, u kien anke jgħidilha li ma kienx jiflaħ il-ħoss ta' lehinha¹⁹. Hu ssuġġerixxa li jmorru għand *marriage counsellor*, pero' l-ewwel risposta tagħha kienet li kien imissu jmur hu, għax hu kien il-problema. Jgħid li wara argumenti fejn saħansitra tant kien imdejjaq illi beda jibki, il-konvenuta aċċettat li tiġi sessjoni waħda miegħu għal *counselling*. L-attur jgħid li l-parir mogħti lilhom kien fl-istess sens ta' dak li dejjem sostna mal-konvenuta, u ċioe' li juru aktar affett ma' xulxin, u li jqattgħu aktar ħin ma' xulxin. Jirrakkonta illi, fuq mistoqsija tal-*counsellor*, il-konvenuta wieġbet li hi ma kinitx persuna romantika, imma li l-attur kien għamilha hekk. L-attur ma qabilx ma' din it-twegiba²⁰. Minkejja dan, il-konvenuta ma nbidlitx. Il-konvenuta min-naħa l-oħra tgħid illi lill-attur kienet tibkilu biex ikompli jmorru għal *counselling*, u l-attur kien jirrifjuta²¹.

---

¹⁶ Ara folio 149 (Vol.I).

¹⁷ Ara folio 907 (Vol.IV).

¹⁸ Ara folio 149 (Vol.I).

¹⁹ Ara folio 150 (Vol.I).

²⁰ Ara folio 150 (Vol.I).

²¹ A folio 924 (Vol.IV).

1.2. “Illi lejn l-añhar tal-konvivenza bejn il-kontendenti, l-attur kien imur ikellem lil Paul Camilleri, ħabib tiegħu mit-tfulija, u lil Josanne Camilleri, mart l-istess Paul, fir-residenza tal-konjuġi Camilleri. Dwar dan xehdet Josanne Camilleri²². Hi tgħid li matul is-snin, hi u żewġha kien joħorġu mal-kontendenti, għalkemm mhux regolament. Tgħid li l-konvenuta hija mara tad-dar u moħħha fit-tfal, u spiss kienet tkun trid titlaq kmieni biex tmur lura lejn it-tfal. Josanne Camilleri tixhed dwar l-okkażjonijiet li fihom l-attur kien jiġu d-dar tagħhom u jgħidilhom illi kien qed ikollu xi jgħid wisq mal-konvenuta. Kien jassikurahom li hu ma kellu lil ħadd iktar, imma li ried jirranġa l-affarijiet mal-konvenuta. Kien talab lill-konjuġi Camilleri biex jieħdu ħsieb lill-martu fid-dwejjaq tagħha għax kellha karattru dgħajjed²³. Kien għalhekk illi l-konjuġi Camilleri ssuġġerew illi l-attur kellu jiġi s’għandhom flimkien ma’ martu ħalli huma jippruvaw jimmedjaw bejniethom. U hekk sar. Pero’ l-medjazzjoni ma ħallietx frott. Skont Josanne Camilleri, l-attur kien jidher determinat, filwaqt li l-konvenuta kienet donnha taħt xokk. Camilleri tgħid illi, “*Id-determinazzjoni li rajt fl-attur kienet li “he wanted to move on” u ma riedx xkiel fil-karriera tiegħu bil-ġlied li kellu ma’ martu għax beda jħoss li ma kienx hemm tama fiż-żwieġ ma’ martu*”. Camilleri tgħid li ftit wara dan l-inkontru l-attur telaq mid-dar taż-żwieġ²⁴. Josanne Camilleri tgħid ukoll li l-attur kien qalilhom li ddejjaq ibiddel djar u li kien imdejjaq li martu ma kinitx takkumpanjah f’attivitajiet soċjali li kien ikollu²⁵.

1.3. “Illi dwar il-bruda li daħlet bejn il-kontendenti fl-añhar snin tal-konvivenza tagħhom, xehed ukoll Claudio Martinelli²⁶. Dan ix-xhud kien ħabib ta’ l-attur sa mit-tfulija. Jgħid illi l-konvenuta kienet mara li ma tħobbx tissoċjalizza, u li ma kinitx tħobb tagħmel ħbieb. Skont Mary Louise Darmanin, il-konvenuta bdiet toqgħod lura mill-ħajja soċjali matul l-añhar erba’ snin, bejn wieħed u ieħor, taż-żwieġ²⁷. Claudio Martinelli isemmi okkażjoni wkoll fejn iltaqa’ ma’ l-attur u mal-familja tiegħu fuq *cruise* b’kumbinazzjoni, u jgħid li l-konvenuta ftit li xejn kienet tipparteċipa fl-attivitajiet, u kienet tkun aktar ħin rieqda fil-gabina milli fil-bqija tal-bastiment ma’ żewġha u uliedha. Dan hu ferventement kontestat mill-konvenuta²⁸. In kontro-eżami, Claudio Martinelli xehed illi filgħodu l-konvenuta kienet tkun mal-bqija tal-familja, u kien filgħaxija meta ma kinitx tkun prezenti mal-bqija tal-familja tagħha²⁹.

1.4. “Illi dwar dawn il-problemi, l-attur kien jiftaħ qalbu mal-kuġina tiegħu, Mary Louise Darmanin³⁰. Mary Louise Darmanin xehdet ukoll dwar il-kunflitt li kien ikun hemm bejn il-konvenuta u l-ġenituri ta’ l-attur. In kontro-eżami, tgħid li hi ma kinitx tidhol fil-mertu tal-kunflitti, imma kienet taf li l-kwistjonijiet li l-konvenuta kien ikollha mal-ġenituri ta’ l-attur

²² A folio 879 u 880 (Vol.IV).

²³ A folio 882 (Vol.IV).

²⁴ A folio 881 (Vol.IV).

²⁵ A folio 881 (Vol.IV).

²⁶ Ara l-affidavit tiegħu a folio 831 (Vol.IV).

²⁷ A folio 878 (Vol.IV).

²⁸ Ara xiehda tal-konvenuta a folio 895 (Vol.IV).

²⁹ A folio 932 (Vol.IV).

³⁰ Ara l-affidavit ta’ Mary Louise Darmanin a folio 778 (Vol.IV).

kienu jirrigwardaw allegati preferenzi li l-ġenituri ta' l-attur kellhom lejn oħt l-attur. Tgħid li f'dan ir-rigward, l-attur kien jew jaqbel mal-konvenuta jew ma jgħid xejn³¹.

1.5. "Fl-aħħar tlett xhur qabel il-firda *de facto*, l-attur kien jorqod waħdu fuq is-sufan. Fil-11 t'April 2011, l-attur telaq mid-dar konjugali, u mar jgħix mal-ġenituri tiegħu. Jgħid li l-konvenuta kienet iċċempillu kuljum biex tqabdbu jagħmillha l-qadi. L-attur irrifjuta li jmur lura d-dar, minkejja li l-konvenuta kienet titolbu jiġi lura, għax ħass li l-konvenuta ma kienet se tirroranġa qatt. L-attur fl-aħħar qal lill-konvenuta li kellhom bżonn ikellmu avukat biex jiftiehm fuq it-termini tas-separazzjoni. Il-konvenuta għalhekk biddlet is-serratura tad-dar konjugali³². Dwar dan il-fatt, il-konvenuta nstabiet ħatja ta' ksur ta' l-Artikolu 85 tal-Kodiċi Kriminali b'sentenza tal-Qorti ta' l-Appell Kriminali, mogħtija fit-28 ta' Frar 2014³³, fejn ġiet liberata bil-kundizzjoni li ma tagħmilx reat ieħor fi żmien tlett xhur, u fejn ġiet ukoll ordnata tagħti kopja taċ-ċavetta l-ġdida lill-attur entro tlett ġimgħat minn dakinhar tas-sentenza.

1.6. "Illi l-attur jgħid li, minkejja dan, huwa baqa' jħallas id-djun tal-komunjoni ta' l-akkwisti, kif ukoll manteniment lil martu u lil uliedu. Martu bdiet takkużah li kien telaqha għaliex kellu mara oħra, u skont l-attur, hija bdiet tinfluwenza lill-uliedu kontrib b'din il-gidba.

1.7. "Illi mix-xieħda ta' Joanna Galea³⁴, ta' Ramona Mifsud³⁵ u ta' Anna Speranza³⁶, jirrizulta li l-attur għamel ħbieb magħhom wara l-firda *de facto* minn mal-konvenuta. Jgħidu illi spiss joħorġu lkoll flimkien fil-jiem ta' tmiem il-ġimgħa, u li lill-konvenuta jafuha biss *di vista*, fuq indikazzjoni ta' l-attur. Jgħidu li matul is-sajf tas-sena 2013, raw lill-konvenuta "*prattikament kull weekend 'lli aħna ħriġna, spiss kemm il-Ġimgħa u kif ukoll is-Sibt filgħaxija rajna lil Marthese Portelli ġewwa l-postijiet ta' divertiment fejn inkunu aħna*". Il-konvenuta taqbel li hija toħroġ weħidha, u li tkun anke f'postijiet storbużi, fejn hi tilbes *ear plugs*³⁷. Għalkemm il-konvenuta taċċetta li kellha ħbiberiji ma' persuni ta' sess maskili wara li l-attur telaq mid-dar konjugali, tiċhad li kellha relazzjonijiet ma' dawn il-persuni.

"Provi Konvenuta.

1.8. "Il-konvenuta tgħid illi ltaqgħet ma' l-attur f'Ottubru tas-sena 1983, u li minn dakinhar bdew jinnamraw u jiltaqgħu kuljum. Tgħid illi l-attur kien ta' kuljum jiġi d-dar t'ommha l-Belt³⁸. Omm il-konvenuta, Mary Iris Micallef, xehdet illi f'dik l-epoka, l-attur kien diġa' juri nuqqas ta' rispettt fl-atteggjament tiegħu lejn bintha. Tgħid li fil-preżenza tagħhom, il-

³¹ A folio 878 (Vol.IV).

³² Ara folio 151 (Vol.I).

³³ Ara kopja legali tas-sentenza a folio 785 (Vol.IV).

³⁴ Ara l-affidavit eżebit a folio 204 (Vol.II).

³⁵ Ara l-affidavit eżebit a folio 205 (Vol.II).

³⁶ Ara l-affidavit eżebit a folio 206 (Vol.II).

³⁷ A folio 933 (Vol.IV).

³⁸ A folio 833 (Vol.IV).

kontendenti waqt l-għerusija kienu jiġġieldu ta' spiss quddiemha, u l-attur kien anke jgħajjat u jgħid kliem baxx fil-konfront tal-konvenuta³⁹.

1.9. “Illi l-konvenuta ssostni li hija waqfet mix-xogħol fis-sena 1993, qabel twieldet l-ewwel tifla, u dan sabiex tkun tista' tiegħu ħsieb aktar il-familja. Tispjega li “*waqft naħdem biex inrabbu t-tfal*” u li “*qatt ma kien hemm deċiżjoni bejnietna biex jien nibqa' d-dar, pero' l-affarijiet graw hekk b'mod naturali*”⁴⁰. L-attur madanakollu jsostni li l-konvenuta waqfet taħdem erba' xhur qabel inqabdet tqila⁴¹. F'dik l-epoka, tgħid il-konvenuta, l-attur kien reġgħa beda jistudja, u hi dejjem kienet tassistih u tinkoraġġih. Tgħid li qatt ma għamlitlu xkiel fl-avvanz ta' l-istudji tiegħu u tal-karriera tiegħu, pero' hi dejjem baqgħet id-dar tiegħu ħsieb il-familja. Il-konvenuta tgħid li l-attur kien dak li jipprovdi finanzjarjament għall-familja, u li kellu paga tajba. Tgħid li hi kienet thalli f'idejha u tafdah kompletament, inkluż meta kienu jieħdu xi self mill-Bank⁴².

1.10. “Illi l-konvenuta tgħid illi r-raġuni għalfejn hi u l-attur bidlu r-residenza tagħhom tant drabi kienet b'deċiżjoni tat-tnejn li huma, għaliex kienu jiddejjqu fejn ikunu u jfittxu band'oħra⁴³. Dwar meta marru jgħixu s-Swieqi, il-konvenuta tgħid li kemm hi u kemm l-attur kien ikollhom xi jgħidu mal-ġirien. Pero' meta l-attur telaq, ir-relazzjoni tal-konvenuta mal-ġirien tjebet ferm, tant li meta waqt il-kawża odjerna għamlet perjodu mingħajr ilma, kienu l-ġirien li assistuha u mhux l-attur⁴⁴. Dwar id-deċiżjoni biex id-dar konjugali fi Swieqi titwaqqgħa u minflok jinbena blokk t'appartamenti, il-konvenuta tgħid li din kienet idea ta' l-attur, u li dak il-proġett ħa ħsiebu kollu l-attur, billi dawn kienu affarijiet ta' l-irġiel. Hi nvolviet ruħha biss fil-*finishings*⁴⁵. L-attur jgħid li ma jiftakarx li kellu xi jgħid mal-ġirien tagħhom fi Swieqi, pero' jiftakar li kellu xi jgħid ma xi għar miż-żmien li fih il-kontendenti kienu għadhom joqgħodu Birkirkara⁴⁶.

1.11. “Illi l-konvenuta ssostni li l-inkwiet bejnha u bejn l-attur beda fis-sena 2010, meta l-attur beda fl-impjieg tiegħu mal-kumpannija Polidano Brothers Limited⁴⁷. Hija tgħid li dan l-inkwiet nibet għaliex kien f'dan iż-żmien illi l-attur sar jaf lil ċertu Judith Galea, li magħha l-attur qiegħed attwalment jikkoabita. Il-konvenuta tgħid li l-attur kien beda jiġġieled magħha ta' xejn, u li kien jgħidilha li kellu ħafna pressjoni fuq ix-xogħol. Il-konvenuta tgħid li l-attur kien l-uniku imħabba f'ħajjitha, u li għalhekk kienet temmen dak kollu li jgħidilha.

1.12. “Illi l-konvenuta stqarret illi pero', wara saret taf li l-problema ta' l-attur ma kinitx il-pressjoni tax-xogħol. Tgħid illi dak iż-żmien, Judith

³⁹ Ara l-affidavit ta' Mary Iris Micallef a folio 843 (Vol.IV).

⁴⁰ A folio 905 (Vol.IV).

⁴¹ A folio 911 (Vol.IV).

⁴² A folio 834 (Vol.IV).

⁴³ A folio 905 (Vol.IV).

⁴⁴ A folio 906 (Vol.IV).

⁴⁵ A folio 906 (Vol.IV).

⁴⁶ A folio 912 (Vol.IV).

⁴⁷ Ara folio 834 (Vol.IV).

Galea kienet imlaħħqa fil-kumpannija Allcare Insurance, u li kienet hi li kienet tagħmel pressjoni fuq l-attur⁴⁸. Tgħid illi l-attur beda jiġi lura d-dar tard bil-lejl, u kien jgħidilha li kellu xi ikla tax-xogħol jew tal-futbol.

1.13. “Illi l-konvenuta ssemmi li f’Lulju tas-sena 2010, hi u l-familja tagħha marru *cruise*. Tgħid illi proprju f’dik il-*cruise*, l-attur kien introduciha ma’ l-imsemmija Judith Galea. Għall-konvenuta, f’dik l-epoka, Judith Galea kienet biss konoxxenza oħra ta’ l-attur mix-xogħol tiegħu, u ma kellha ebda suspett. Pero’ tilmenta li matul il-*cruise*, kemm din Judith Galea u kemm oħt Judith, Joanna, kienu l-ħin kollu moħħhom fiha, fl-attur u fil-familja tagħhom.

1.14. “Illi l-konvenuta ssostni illi sadanittant, il-ġlied bejnha u bejn l-attur kompli jiżdied. L-attur kien waqqaf għal kollox il-ħruġ tiegħu mal-familja, għaliex ma riedx iqattgħa ħin magħha. Il-konvenuta tgħid li kienet tibkilu biex joħroġu flimkien. Il-konvenuta ssemmi okkażjonijiet fejn kienet prezenti f’attivitajiet li l-attur kien ikollu b’rabta mal-kariga tiegħu fil-Malta Football Association, u fejn l-attur kien ikun il-bogħod minnha, u fejn kienet tisma’ lill-attur igerger fuq iż-żwieġ tagħhom u jwissi lil ħabib tiegħu li kien wasal biex jiżżewweġ li ż-żwieġ huwa l-ikbar żball li jista’ jagħmel⁴⁹. Mary Iris Micallef, omm il-konvenuta, tgħid illi kien ukoll f’din l-epoka illi l-attur waqqaf iżurha fid-dar tagħha, u kien jillimita ruħu li jwassal lill-konvenuta u lit-tfal, u jibqa’ sejjer⁵⁰.

1.15. “Illi l-konvenuta tgħid li minn Jannar tas-sena 2011 sa April ta’ l-istess sena, l-attur waqqaf jorqod fis-sodda tagħhom. Tgħid illi kienu għamlu perjodu ta’ sitt xhur ma jkollhomx x’jaqsmu flimkien, u tgħid li dan ma kienx normali għall-attur li ma kienx joqgħod mingħajr attivita’ sesswali. Il-konvenuta tgħid li kaġun ta’ dan kollu kienet ir-relazzjoni adultera li l-attur kellu ma’ Judith Galea. Il-konvenuta tgħid li fl-epoka meta hi u l-attur kien għad ikollhom x’jaqsmu flimkien, hi kienet bdiet tbatu minn infezzjonijiet li skont il-ġinekologa kuranti tagħha kienu jiġu biss meta jkun hemm aktar minn sieħeb wieħed involut fir-relazzjonijiet sesswali ġenerali. Il-konvenuta tgħid li tant kellha fiduċja fl-attur li kienet wieġbet lill-ġinekologa li dan ma setax ikun⁵¹. Il-konvenuta tgħid pero’ li dawn l-infezzjonijiet waqfu hekk kif waqfet l-attivitajiet sesswali ta’ bejnha u bejn l-attur. Tgħid li lill-attur qatt ma qattlu xejn dwar dawn l-infezzjonijiet⁵².

1.16. “Il-konvenuta tixhed li l-attur telaq mid-dar konjugali fil-11 t’April 2011, u qal lill-konvenuta li kien sejjer jgħix għand ommu biex jistrieħ għax kellu ħafna pressjoni fuq ix-xogħol. Tgħid li wara l-partenza tiegħu, ma baqax jikkomunika la magħha u lanqas mat-tfal⁵³ minkejja tentattivi min-naħa tagħha, sakemm wara ġimagħtejn kien ċemplilha biex

---

⁴⁸ A folio 834 u 835 (Vol.IV).

⁴⁹ A folio 835 (Vol.IV).

⁵⁰ A folio 844 (Vol.IV).

⁵¹ A folio 836 (Vol.IV).

⁵² A folio 926 (Vol.IV).

⁵³ A folio 837 (Vol.IV).

jistaqsiha x'se jagħmlu. Il-konvenuta wegħbitu li kellu jiġi lura d-dar għax kemm hi u kemm uliedhom kienu fha jiġġennu mingħajru. Pero' l-attur wegħibha li kemm ilu li telaq kien straħ u kien jinsab kuntent⁵⁴.

1.17. "Illi Wendy Micallef, oñt il-konvenuta, wkoll ippruvat titkellem ma' l-attur wara li telaq mid-dar konjugali. L-attur pero' kien deċiż li ma jmurx lura għand il-konvenuta, u li mal-konvenuta dwejjaq biss kellu⁵⁵.

1.18. "Illi l-konvenuta tistqarr li kienet waqgħet f'dipressjoni qawwiya, fejn kienet tibki l-ħin kollu u kienet persistentement titlob lill-attur jiġi lura d-dar. Pero' l-attur ma riedx jaf. Tgħid li l-attur kien mgħomi minn Judith Galea, u ma ried jaf b'xejn aktar, u li skont hu, uliedu kienu se jidraw mingħajru u li ma kienx se jiġi lura d-dar minħabba t-tfal, għax din id-darba kellu jaħseb għalih innifsu biss. Il-konvenuta tgħid li anke d-dar t'ommu marret biex tiltaqa' miegħu, pero' sabet li l-attur akkost ta' kollox ma riedx jiġi lura d-dar. Il-konvenuta tgħid li minħabba dan kollu hija marret lura ferm f'saħħitha, u anke t-tfal b'atw b'mod speċjali ż-żgħira fosthom. Sadanittant, l-attur kien joħroġ u jiddeverti mal-ħbieb tiegħu⁵⁶. Omm il-konvenuta tikkonferma illi f'din l-epoka bintha naqset ħafna mill-piż "... u kienet migduda ħafna"⁵⁷.

1.19. "Illi l-imsemmija Judith Galea ġiet ukoll prodotta biex tixhed mill-konvenuta. Judith Galea xehdet illi lill-attur ilha tafu minn Ġunju tas-sena 2010, u saret tafu fi żmien meta huwa kien jokkupa l-kariga ta' *Chief Financial Officer* mal-kumpannija Polidano Brothers Limited, li kienet klijent kbir tal-kumpannija Allcare Insurance, li tagħha Judith Galea kienet *Chief Executive Officer*⁵⁸. Judith Galea tistqarr li r-relazzjoni tagħha ma' l-attur bdiet f'Ġunju tas-sena 2011 liema relazzjoni kienet għadha għaddejja. Tgħid li kemm kienet ilha ma' l-attur, siefu l-Portugal, Seville, Londra, u xi postijiet oħrajn fl-Ewropa. Fis-sena 2013, marru *cruise*. Judith Galea tistqarr illi l-attur kien qed jikkoabita magħha f'Birkirkara. Ġew eżebiti wkoll diversi ritratti⁵⁹ li juru lill-attur u lil Judith Galea waqt is-safar jew f'ruġ tagħhom. Skont Judith Galea, dawn ir-ritratti ttieħdu kollha minn Settembru 2011 'l quddiem⁶⁰.

1.20. "Illi xehdet anke Kayleigh Portelli, l-ikbar bint tal-kontendenti⁶¹. Kayleigh Portelli għamlet referenza għall-*cruise* li għalih marret il-familja Portelli fis-sena 2010, u tgħid li ommha kienet tkompli u kull meta ħarġu kienet magħhom. Tgħid li ommha kienet toħroġ kif jagħmlu nies oħra, u l-ħajja tal-familja tagħhom qabel il-firda kienet waħda għal kollox normali, għalkemm il-ġenituri tagħha fl-epoka qabel il-firda kienu jiġġieldu ta' spiss. Hi stqarret li wara l-firda żammet kuntatt regolari ma' missierha u dan kemm billi tiltaqa' miegħu u kemm permezz tat-telefon.

⁵⁴ A folio 837 (Vol.IV).

⁵⁵ Ara l-affidavit ta' Wendy Micallef a folio 929 (Vol.IV).

⁵⁶ Ara folio 838 u 839 (Vol.IV).

⁵⁷ A folio 844 (Vol.IV).

⁵⁸ A folio 850 (Vol.IV).

⁵⁹ Minn folio 860 sa 870 (Vol.IV).

⁶⁰ A folio 850 (Vol.IV).

⁶¹ A folio 892 (Vol.IV).

“Issemmi wkoll incident fejn hi beżgħet li ommha setgħet taqbeż għal isfel mill-gallarija, u tgħid li ċomplet lill-attur beżgħana dwar dan u li kienu anke ġew il-Pulizija dakinhar⁶².”

“Claudio Martinelli, fl-affidavit tieghu mahluf fil-15 ta' Mejju 2014, Fol 831 iddikjarali ilu jaf lill-attur min mindu kellu 17 il-sena billi kienu jilaghbu l-football fl-istess team, wara kienu t-tnejn involuti mal-Kumitat ta' Msida St Joseph, u wara mal-Malta Football Association. Hu kkonferma li huma hbieb kbar, li l-attur kien ta' spalla għalih meta hu ssepara minn martu, u dejjem tah pariri responsabbli biex jipprova jsalva z-zwieg.

“Kien jiltaqa' mal-attur Paradise Bay fis-sajf u kien innota li mart l-attur ma kinitx tissocjalizza, toqghod wahedha u prattikament ma tkellem lil hadd. Hu innota li bejn il-partijiet kien hemm distakk kbir. L-attur dejjem kien jattendi wahdu fl-okkazzjonijiet soċjali, l-attur kien stqarr max-xhud u l-partner tieghu Claire, li kien jfittex ' quality time' mal-konvenuta izda din ma kienet turi l-ebda interess.

“Ix-xhud qal li darba ltaqghu fuq cruise, l-attur kien mal-familja tieghu u x-xhud kien mal-partner tieghu Claire u x-xhud innota li l-attur kien il-hin kollu jkun wahdu, lanqas fil-ghaxija ma kien jarahom flimkien. L-attur kien ikun ma' uliedu l-bniet u l-konvenuta kienet tkun riegda fil-gabina. Ix-xhud jghid li f'seba' tjiem shah bilkemm ra lill-konvenuta. L-attur kien jghid lix-xhud li l-konvenuta kienet tinjorah meta kien jghidilha li r-relazzjoni taghhom kienet sejra hazin u kellhom bzonn ta' hin flimkien.

“Darba il-konvenuta ltaqghet mieghu fil-kaffetterija Misto f'Tas-Sliema u qisha riedet tinsinwa mieghu li l-attur ried jissepara minn magħha ghax kien jara lilu kuntent mal-partner li kellu u thajjar. Ix-xhud ikkonferma li hu dejjem għin lill-attur kif l-attur kien għin lilu, biex jipprova isalva z-zwieg.

“Hu kkonferma li l-attur kien ragel sew u tal-familja u għamel min kollox biex izomm lil martu u lil uliedu komdi u kuntenti, in fatti biddlu r-residenza aktar minn darba biex l-attur jara lill-konvenuta kuntenta.

“Ix-xhud kien sorpriz meta sar jaf li l-attur telaq mid-dar. Il-pjan tal-attur kien li jqatta' ffit zmien wahdu izda meta l-konvenuta biddlet is-serratura tad-dar l-attur ma kellux alternattiva ohra. L-attur kien qallu li biex wasal biex jiehu dan il-pass kien wasal fl-estrem. Hu ikkonferma li l-attur jinsab f'relazzjoni pero' skont ix-xhud din bdiet wara li l-attur kien spicca r-relazzjoni tieghu mal-konvenuta.

“Wendy Micallef, oht il-konvenuta, fl-affidavit tagħha mahluf fit-23 ta' Gunju 2014, Fol 928 ikkonfermat li kien fit-2008 li bdiet tinnota li l-attur kien qed jibdel l-atteggjament tieghu ma' ohtha. Kellu zewg mobiles u

---

⁶² A folio 893 (Vol.IV).

ma kien jhalli lil hadd juza wiehed minnhom, hi ghalhekk bdiet tissuspetta li kien hemm xi haga hazina.

“Fil-Milied tat-2010 kienet stiednet lil-partijiet ghandha u fejn qabel l-attur kien ikun dejjem dhuli u jiccajta dakinhar kien jidher b’wicc u mimli nervi. Kien qisu f’dinja ghalih u rrealizzat kemm tbiddel u kemm ma kienx qed ihossu komdu magghom. Hi ltaqghet mal-attur fit-triq xi jumejn wara li telaq mid-dar, staqsitu x’kien gara bejnu u l-konvenuta, u hu kien irrisponda li ma setghax jkompli mal-konvenuta ghax iddejjaq. Wara xi tlett ijiem l-attur cempillha u qalilha biex tiehu hsieb Merthis, hi heggietu biex jerga’ imur lura d-dar u hu wiegebha li ma kienx ser imur id-dar imdejjaq mal-konvenuta minnhabba t-tfal ghax dawn jikbru u jitolqu, qalilha ukoll “ Jien tant kemm sirt nhoss dwejjjaq b’ohtok illi kif idoqqli l-mobile u narha isimha, dwejjjaq kbar jaqbduni”.

“L-attur kien jghidilha li hu kien mdejjaq ma’ ohtha ghax din kienet dejjem tgerger u hi kienet tghidlu li dik mhiex raguni biex jitlaq lilha u litfal. Hi kienet bkiet mieghu biex jmur lura d-dar ghax ma riditx li ohtha tghaddi mit-tbatija ta’ separazzjoni, izda hu dejjem baqa’ jsostni li ma riedx jmur lura d-dar. Hi kkonfermat li ohtha l-konvenuta f’dak iz-zmien kienet fi stat disastruz. Darba l-attur kien qalilha li ma kienx xi wiehed disgrazzjat u li f’zmien sitt xhur ikollu ohra. Hi tghid li nhasdet b’dan il-kumment u kkonfermet li Antoine diga’ kellu lil haddiehor f’hajtu.

“Darba kienet qed issuq Birkirkara twassal lit-tifla l-iskola u rat lil Antoine ghaddej bil-karozza tieghu flimkien ma’ tifel liebes l-uniformi u saret taf li it-tifel kien ta’ Judith Galea is-sieba ta’ Antoine. Darba ohra ratu kmieni filghodu liebes pulit ghax-xoghol hierieg minn post f’Birkirkara. Wara irrizultalha li d-dar kienet ta’ Judith Galea cioe’ il-persuna li maggha Antoine kellu relazzjoni. Kull meta tghaddi minn hemm filghodu kmieni tara l-karozza tieghu pparkjata hemmhekk. Il-karozza hi tal-ghamla Alfa Romeo numru ANT 166 ta’ kulur iswed.

“L-attur, b’nota tat-28 ta’ Ottubru 2013 ipprezenta l-affidavit ta’ Joanna Galea, Fol 204, ta’ Ramona Mifsud Fol 205 u ta’ Anna Speranza, Fol 206, mahlufa fid-9 ta’ Ottubru 2013. Dawn ikkonfermaw li ilhom hbieb tal-attur ghal madwar sentejn u li huma grupp ta’ hbieb li johorgu flimkien fil-weekend, jieklu barra jew f’xi diskoteka. Lill-konvenuta ma jafhuhiex personalment izda jafu min hi ghax kien indikahielhom l-attur. Huma ikkonfermaw li fis-sajf tat-2013 prattikament kull weekend li hargu, il-Gimgha u Sibt kienu jaraw lill-konvenuta fil-postijiet ta’ divertiment fejn kienu jkunu huma u bhalhom kienet iddum barra sas-sieghat bikrin ta’ filghodu. Gieli rawha tizfen ma’ xi rgjel u anke ipprovat tipprovoka lill-attur billi tghaddi minn bejnu u l-persuna li jkun qed ikellem, izda qatt ma nqalghu incidenti.

“B’verbal registrat fis-seduta tad-9 ta’ Jannar 2015 mizmuma mill-Perit Legali, Fol 891, il-partijiet iddikjaraw li fil-mori tal-kawza bieghu l-appartament 113/2, Triq r-Ratal, l-bragg u bir-rikavat l-partijiet hallsu d-dejn li kellhom mal-Banif Bank plc, ma’ S A W Limited u ma’ Coleiro

General Supplies Limited. Sar ukoll hlas akkont lill-Bank of Valletta plc fl-ammont ta' Euro 32,526.34. Il-Bank of Valletta plc biss illum ghadu kreditur tal-partijiet”.

Minn din is-sentenza appella l-attur li talab li revoka tas-sentenza fil-partijiet fejn gie deciz li ikkommetta adulterju u li abbanduna d-dar matrimonjali, li gie ordnat ihallas il-manteniment, il-parti tal-likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti u fir-rigward tal-ispejjez gudizzjarji. Il-konvenuta ipproponiet appell incidental talbet li l-attur ikun ukoll orfnat ihalasha nofs l-ammont li thallas ma Smart City (Malta) Limited in konnessjoni ma' kawza quddiem it-tribunal industrijali.

Appell Principali

L-appellant jilmenta l-ewwel nett li huwa ma kellux ikun misjub hati ta' adulterju u li abbanduna d-dar matrimonjali u jghid li kien kostrett jaghmel dan mill-atteggjament ta' martu. Din il-Qorti jidrilha li huwa evidenti li dan ma hux minnu; ex admissis jghid li telaq mid-dar f'April 2011 u l-ewwel Qorti ma emmitx il-verzjoni tieghu li beda r-relazzjoni extra konjugali mal-persuna msemmija fis-sentenza wara dik id-data. Din il-Qorti ukoll ma temminx dan u huwa evidenti li huwa telaq mid-dar meta kien ga beda din ir-relazzjoni – anzi telaq proprju ghalhekk. Ma jistax lanqas jammetti li kellu relazzjoni extra konjugali u fl-istess hin jghid li ma ikkommettiex adulterju. Kif inghad fis-sentenza **Rose Gauci v. Salvatore Gauci (P.A.**

tal-1 ta' Ottubru 2002 - in vista tad-diffikulta` tal-prova ta' l-adulterju, l-adulterju jista' jigi ppruvat permezz ta' indizzi u cirkostanzi ohra li ma jhallu ebda dubju fil-gudikant. Fil-fatt inghad:- "Illi l-**artikolu 38 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta** jghid illi "*Kull parti mizzewga tista titlob il-firda minhabba l-adulterju tal-parti l-ohra*". Illi kif tajjeb osservat din il-Qorti fis-sentenza taghha tas-16 ta' April, 1953 fil-kawza fl-ismijiet **Rita Spiteri v. Avukat Dr. Albert V. Grech et noe** (P.A. (C.C.) Kollez. XXXVII.II.693) l-adulterju "*hija bla dubju l-kawza l-izjed gravi li ghaliha l-ligi tawtorizza s-separazzjoni personali*". Wiehed ghalhekk jifhem li l-appellata (anke jekk mhux legalment korretta) aktar minn sena wara bidlet is-serratura tad-dar ghaliex ma setghetx tkun mohha mistrieh li hadd aktar minnha u l-membri tal-familja immedjata taghha ma kellhom access ghaliha.

L-appellant jilmenta wkoll li ma kellux ikun kostrett hallas manteniment ghall-bintu lill-appellanti skont il-provvediment tal-Artikolu 3B tal-Kodici Civili ghaliex jghid li dan il-hlas ghandu se mai jsir lill-bintu direttament ghax b'dan il-mod ma jkollux kontroll fuq kif qed jintefqu dawn il-flus. Din il-Qorti ma thossx li dan l-ilment huwa gustifikat ghaliex f'kawza ta' separazzjoni l-vertenza hija bejn il-mizzewgin u l-Qorti tidisponi dwar il-manteniment lill-ulied biex thares il-gid taghom. Kif qalet l-ewwel Qorti huwa ghalhekk evidenti li ladarba l-ulied ikunu qed jghixu ma' xi hadd mill-genituri dak il-genitur ghandu jircievi l-manteniment ghalihom. Kwindi l-

ewwel Qorti kienet korretta meta ordnat lill-appellant ihallas il-manteniment għall bintu li għadha tistudja lill-appellata.

L-aktar aggravju li fuqu insista l-abbli difensur tal-appellant fit-trattazzjoni tiegħu quddiem din il-Qorti kienet dwar il-manteniment li huwa gie ordnat ihallas lil martu. Jiccita sentenza tal-Kassazzjoni Taljana u dik ta' din il-Qorti fl-ismijiet Borg utrimque (31 ta' Ottubru 2014). Il-Qorti ma taqbel xejn mal-argumenti mressqa mill-appellant u dak li jingħad f'sentenza mhux bilfors japplika għal kawza ohra fejn ic-cirkostanzi huma differenti. F'dan il-kaz, l-appellata kif sewwa qalet l-ewwel Qorti, iddedikat hajjitha għat-trobbija tal-familja u kien l-agir tal-appellant li kisser iz-zwieg. Biex l-appellata għamlet dan irrinunzjat li jkollha xi tip ta' xogħol u kwindi tilfet kull opportunita` li seta` jkollha biex ikollha patrimonju mdaqqsas. Ma jistax issa l-appellant jippretendi li martu tibda mill-gdid meta issa ma għadhiex ta' eta` zghira. Id-dritt għall-manteniment meta jkun dovut, jintilef biss ai termini tal-Artikolu 48 tal-Kap. 16:

“48. (1) Il-parti, ir-raġel jew il-mara, illi tkun il-ħtija tal-firda għal waħda mir-raġunijiet imsemmijin fl-artikoli 38 u 41 tiflef –

“ .....

“(d) il-jedd li iġġiegħel lill-parti l-oħra, f'kull każ, li tagħtiha l-manteniment bis-saħħa tal-obbligu li jitnissel miż-żwieġ”.

L-Artikoli 38 u 41 imsemmija f'dan l-artikolu jsemmu adulterju u abbandun rispettivament. Huwa evidenti ghalhekk li ladarba gie stabbilit li l-appellata ma kellha ebda htija f dan il-kaz, l-aggravju relattiv huwa kwindi michud.

Finalment l-appellant jilmenta wkoll mill-mod kif l-ewwel Qorti qasmet il-komunjoni tal-akkwisti. L-ewwel nett jghid li t-terminu ta' sentejn moghti mill-Qorti biex tinbiegh id-dar matrimonjali, huwa twil wisq u ghandu jitnaqqas. Din il-Qorti ma tarax li ghandha ghalfejn tnaqqas dan it-terminu li huwa prattiku hafna fic-cirkostanzi sabiex tinghata l-opportunita` lill-partijiet biex ibieghuha fis-suq liberu a vantagg it-tnejn li huma. Dan f'kaz li nonostante l-konvenju li hemm fuqha, id-dar tispicca ma tinbieghx xorta wahda lill-kompratur prospettiv.

Dwar il-qsim tal-proprjeta` immobbli, l-appellant jghid li l-ewwel Qorti ma ghamlet ebda accenn ghall-qsim tal-mobbli hemm fid-dar matrimonjali, meta fil-konvenju li hemm dwarha, l-appellata giet awtorizzata zzomm dawk il-mobbli izda huwa zamm id-dritt ghan-nofs il-valur taghhom. Madankollu mill-istess konvenju jirrizulta li tista' tghid l-ogetti l-aktar li jqumu flus se jingbieghu mad-dar stess (Dok X mal-konvenju) – kwindi wiehed jifhem li huma parti mill-prezz tad-dar li l-appellant xorta ser jiehu nofs dak il-valur.

L-appellant jilmenta wkoll mill-fatt li l-ewwel Qorti “*naqset li taghti widen ghall-pretensjoni ta’ rifuzjoni ta’ nofs l-ammonti kollha minnu imhallsa kontra l-passiv bankarju tal-komunjoni tal-akkwisti favur il-Bank Banif...*”.

L-appellant jistrieħ hafna f’dan l-aspett fuq sentenza mogħtija minn din il-Qorti fl-ismjiet **Armeni v. Armeni** (30 ta’ Ottubru 2015) madankollu għal darb’ohra jiccita kawza li fiha l-partijiet stess kienu fteħmu fuq dan l-aspett – fil-kawza odjerna ma kien hemm ebda fteħim simili u kif sewwa rrispondiet l-appellata, il-flus li qed jgħid li hallas l-appellant fir-rigward kienu wkoll tal-komunjoni u għalhekk effettivament u legalment il-komunjoni ga hallset dak il-passiv. Kwindi l-aggravju mħuwiex fondat.

Finalment l-appellant jilmenta li l-ewwel Qorti naqset li formalment tassenjalu l-poloż tal-assikurazzjoni wara li kienet iddikjarat li l-appellata ma għandhiex dritt tirreklama nofs il-premia li thallsu. Huwa jsostni li dawn kellhom jigu assenjati lilu u meta jigu likwidati r-rikavat jigi investit f’isem uliedu. Jidher li l-intenzjoni tal-Qorti kienet effettivament li dawn il-poloż jigu assenjati lill-appellant u għalhekk biex is-sitwazzjoni tkun cara, din il-Qorti se tilqa’ din it-talba tiegħu.

L-appellant jilmenta wkoll dwar l-ispejjeż tal-kawza izda huwa naturali li dan jiddependi, f’dan il-kaz mill-ezitu tal-mertu tal-appell u dak li jgħid l-

Artikolu 223 tal-Kap. 12. illi jipprovdi li *“kull sentenza definittiva ghandha tikkundanna lit-tellief ghall-ispejjez”*.

Appell Incidentali

L-appell incidentali huwa fir-rigward ta' dhul li l-appellata qed issostni li ppercepixxa l-appellant fir-rigward ta' kawza li kellu quddiem it-tribunal industrijali u li kienet ga giet deciza fil-mori tal-kawza quddiem l-ewwel Qorti. Fil-fatt anke s-sentenza appellata taghmel riferenza ghal din il-vertenza f'pagna 36 tas-sentenza u tghid li kull dhul ghandu jinqasam bejn il-partijiet.

L-appellat incidentali hawnhekk jirribatti billi jiccita xi sentenza li jghidu li l-provi ghandhom jitressqu biss quddiem l-ewwel Qorti u huwa biss fejn il-parti ssir taf b'xi zvilupp gdid wara l-ewwel sentenza li tkun tista' ittella provi godda; jopponi wkoll ghall-produzzjoni tad-dokument ezebit mar-risposta u l-appell incidentali minn fejn jirrizulta li l-appellat incidentali ittransiga l-vertenza li kellu ma' Smart City (Malta) quddiem it-tribunal imsemmi.

Il-Qorti ma tistaxx ma tikkundannax l-agir tal-appellant principali u appellat incidental f dan ir-rigward ghaliex jirrizulta mill-atti u li huwa ittransiga l-kawza msemmija fis-26 ta' Jannar 2015 fil-waqt li xahrejn qabel (fit-2 ta' Marzu 2015) xehed li kellu kaz pendenti u qal li dak il-kaz kien ghadu ghaddejj. Kwindi huwa palesament ma qalx il-verita` u pprova jisgwida lill-Qorti u lill-appellata li ma kellha ebda mezz biex tkun taf li huwa kien ga thallas mill-ex employer tieghu. Dan it-tip ta' atteggiament qatt ma jista' jigi agevolat mill-Qorti u ghalhekk din il-Qorti se tilqa' dan l-aggravju. L-appellanti incidental pero` ghalkemm fir-rikors taghha qalet li kien fi hsiebha taghmel talba biex jitressqu l-provi fir-rigward, baqghet ma ghamilitx dan u ghalhekk il-Qorti se jkollha tillimita ruhha billi tordna lill-appellat incidental jhallas nofs dak ir-rikavat li jkun irid jigi likwidat f'gudizzju separat.

Decide

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddisponi mill-appell principali billi tichdu hlief li tassenja lill-appellant il-poloż ta' assikurazzjoni msemmija; mill-appell incidental billi tilqghu u tordna ukoll lill-appellant principali u appellat incidental biex ihallas lill-appellata u appellanti incidental nofs ir-rikavat mill-vertenza li huwa kellu quddiem it-Tribunal Industrijali ma' Smart City (Malta) Limited u li gie transatt quddiem l-istess Tribunal fis-26 ta' Jannar

2015. Mill-bqija tikkonferma s-sentenza appellata interament kompriz il-kap tal-ispejjez.

L-ispejjez tal-ewwel Istanza ghalhekk kif deciz mill-ewwel Qorti – dawk tal-appell principali u tal-appell incidentali a kariku tal-appellant principali u appellat incidentali.

Joseph Azzopardi
Prim Imhallef

Gannino Caruana Demajo
Imhallef

Noel Cuschieri
Imhallef

Deputat Registratur
mb